

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ КРИЗОВИМИ СИТУАЦІЯМИ В КОМПАНІЯХ У ЗВ'ЯЗКУ З КРИМІНАЛЬНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ

STRATEGIES FOR MANAGING CRISIS SITUATIONS IN COMPANIES IN CONNECTION WITH CRIMINAL OFFENCES

Безносюк А.М., к.ю.н.,
доцент кафедри бізнесу і права

Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»

Школьна К.Г., студентка I курсу магістратури

Інститут права та суспільних відносин Університету «Україна»

Управління кризовими ситуаціями є критично важливим аспектом діяльності будь-якої компанії, особливо коли мова йде про кризові ситуації, пов'язані з кримінальними правопорушеннями. У сучасному бізнес-середовищі, де ризики виникнення таких ситуацій зростають, ефективні стратегії управління кризами є ключовими для збереження репутації та стабільності компанії. Однією з основних стратегій є створення комплексного плану кризового управління, який включає в себе попереднє оцінювання ризиків, підготовку планів реагування та їх регулярне оновлення. Важливим етапом є також навчання персоналу та проведення тренінгів з моделювання можливих кризових ситуацій. Окрім того, компанії повинні мати ефективні комунікаційні стратегії для взаємодії з медіа, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами. Це включає в себе розробку протоколів для швидкого й достовірного інформування про ситуацію, аби мінімізувати паніку та зберегти довіру. Важливим аспектом є також внутрішня комунікація, яка забезпечує працівників інформацією про поточний стан справ та подальші кроки компанії.

Співпраця з правоохоронними органами є необхідною для ефективного розслідування кримінальних правопорушень та зменшення їх негативного впливу на компанію. Це включає в себе як безпосереднє сприяння розслідуванню, так і використання консультацій та рекомендацій від правоохоронців для покращення внутрішніх процедур безпеки. Важливо також забезпечити захист конфіденційної інформації та уникнення витоків даних, що можуть ускладнити розслідування та нашкодити репутації компанії. Значну увагу слід приділяти відновленню довіри до компанії після завершення кризи. Це включає в себе публічні вибачення, якщо це необхідно, а також демонстрацію конкретних кроків, вжитих для запобігання подібних ситуацій у майбутньому. У цьому контексті важливою є прозорість дій компанії та відкритість до діалогу з громадськістю та зацікавленими сторонами. На додаток до всього вище зазначеного, компанії повинні розробляти довгострокові стратегії для зменшення ризиків виникнення кризових ситуацій. Це може включати в себе впровадження новітніх технологій для моніторингу безпеки, регулярне проведення аудитів та перевірок, а також підвищення загальної корпоративної культури відповідальності та етичності.

Загалом, успішне управління кризовими ситуаціями вимагає комплексного підходу, який охоплює як підготовчі, так і реактивні заходи. Важливою є координація всіх дій та інтеграція кризового управління у загальну стратегію розвитку компанії. Тільки таким чином можна забезпечити стійкість бізнесу та його здатність ефективно реагувати на виклики кримінального характеру. Цей підхід дозволяє мінімізувати негативні наслідки кризових ситуацій, зберігаючи при цьому імідж та конкурентоспроможність компанії.

Ключові слова: управління, кризова ситуація, кримінальне правопорушення, сучасний бізнес, персонал.

Crisis management is a critical aspect of any company's operations, especially when it comes to crisis situations involving criminal offences. In today's business environment, where the risks of such situations are increasing, effective crisis management strategies are key to preserving a company's reputation and stability. One of the main strategies is to create a comprehensive crisis management plan, which includes a preliminary risk assessment, preparation of response plans and their regular updating. Staff training and simulation exercises for possible crisis situations are also important. In addition, companies should have effective communication strategies for interacting with the media, customers and other stakeholders. This includes developing protocols for communicating the situation quickly and accurately to minimise panic and maintain trust. Internal communication is also an important aspect, providing employees with information about the current state of affairs and the company's next steps.

Cooperation with law enforcement agencies is essential for the effective investigation of criminal offences and mitigation of their negative impact on the company. This includes both direct assistance to the investigation and the use of advice and recommendations from law enforcement to improve internal security procedures. It is also important to ensure the protection of confidential information and avoid data leaks that could complicate investigations and damage the company's reputation. Significant attention should be paid to restoring trust in the company after the crisis. This includes publicly apologising, if necessary, and demonstrating concrete steps taken to prevent similar situations in the future. In this context, transparency of the company's actions and openness to dialogue with the public and stakeholders are important. In addition to all of the above, companies should develop long-term strategies to mitigate the risks of crisis situations. This may include implementing the latest security monitoring technologies, conducting regular audits and inspections, and enhancing the overall corporate culture of responsibility and ethics.

In general, successful crisis management requires a comprehensive approach that includes both preparatory and reactive measures. It is important to coordinate all actions and integrate crisis management into the company's overall development strategy. This is the only way to ensure business sustainability and its ability to respond effectively to criminal challenges. This approach helps to minimise the negative effects of crisis situations while maintaining the company's image and competitiveness.

Key words: management, crisis situation, criminal offence, modern business, personnel.

Постановка проблеми. Однією з сучасних проблем управління кризовими ситуаціями в компаніях у зв'язку з кримінальними правопорушеннями є швидка зміна технологічного ландшафту. З кожним днем технології розвиваються, що може включати в себе нові методи кібератак, онлайн-шахрайство та інші форми кримінальних дій. Це ставить підприємства у вразливе становище, оскільки їм потрібно не тільки реагувати на традиційні види злочинів, а й швидко адаптуватися до нових та розвивати захисні

стратегії, які враховують ці нові загрози. Така швидка зміна технологій також може ускладнювати розуміння та виявлення кримінальних дій, оскільки злочинці постійно вдосконалюють свої методи. Крім того, ще однією актуальною проблемою є міжнародний характер бізнесу, оскільки компанії здійснюють операції у різних країнах і мають справу з різними юрисдикціями та законами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні напрацювання в сфері обґрунтування циклічних і кризових

явищ належать таким вітчизняним й іноземним ученим: М.І. Туган-Барацькому, М.Д. Кондратьєву, К. Марксу, Дж.М. Кейнсу, Й. Шумпетеру, М. Фрідмену, В.І. Вернадському, А.Л. Чижевському, М.І. Вавилову, Д.В. Шияну.

Формулювання цілей. Метою написання статті є дослідження систематичного аналізу та оцінки стратегій управління кризовими ситуаціями, що виникають у компаніях у зв'язку з кримінальними правопорушеннями.

Виклад основного матеріалу. У сучасному складному бізнес-середовищі компанії стикаються з безліччю викликів, включаючи загрозу злочинної діяльності, яка може суттєво порушити роботу та залямувати репутацію. Ефективне управління кризовими ситуаціями, що виникають внаслідок кримінальних злочинів, стало першочерговим завданням для виживання та стійкості організації. Важливо розглянути ключові стратегії подолання таких кризових ситуацій з акцентом на активному плануванні, співпраці з правоохоронними органами, забезпеченні безпеки персоналу та активів, а також підтримці прозорої комунікації із зацікавленими сторонами та засобами масової інформації.

Підготовка має важливе значення для ефективного управління кризовими ситуаціями. Компанії повинні розробити надійні плани управління кризовими ситуаціями, які визначають процедури реагування на різні кримінальні сценарії. Це включає проведення оцінки ризиків, виявлення потенційних загроз і розробку планів дій у надзвичайних ситуаціях, адаптованих до конкретних вразливих місць. Передбачаючи потенційні кризи та маючи заздалегідь визначені протоколи, організації можуть зменшити ризики та мінімізувати вплив злочинної діяльності [2, с. 28]. Тісна співпраця з правоохоронними органами має вирішальне значення при розслідуванні кримінальних злочинів. Компанії повинні налагодити лінії зв'язку з місцевою владою та відповідними правоохоронними органами, щоб оперативно повідомляти про інциденти та звертатися за допомогою в розслідуванні. Побудова міцних відносин з правоохоронними органами може пришвидшити час реагування, полегшити обмін інформацією та підвищити ймовірність затримання порушників. Юридична особа на рівні з фізичною особою також несе відповідальність, та до неї застосовуються відповідні санкції. Наприклад стаття 96⁷ Кримінального кодексу України встановлює, що штраф – це грошова сума, що сплачується юридичною особою на підставі судового рішення. Суд застосовує штраф виходячи з двократного розміру незаконно одержаної неправомірної вигоди [1].

Важливо, щоб ці плани були докладно продумані і враховували всі можливі аспекти кризової ситуації. Крім того, антиципація можливих кризових ситуацій дозволяє організаціям бути готовими до них наперед. Це означає не лише розробку планів реагування, але і тренування персоналу на випадок кризових ситуацій, а також постійне оновлення та перегляд планів для відповідності сучасним умовам та загрозам. Узагальнюючи, підготовка до кризових ситуацій є необхідною складовою успішного управління будь-якою компанією. Чіткі плани, оцінка ризиків та прогнозування можливих загроз допомагають зменшити ризики та забезпечують ефективне керування кризовими ситуаціями.

Захист безпеки персоналу та активів має першорядне значення під час кризових ситуацій. Компанії повинні впроваджувати суворі заходи безпеки, такі як контроль доступу, системи спостереження та протоколи реагування на надзвичайні ситуації, щоб захиститися від кримінальних загроз. Крім того, навчання співробітників розпізнаванню ризиків безпеки та реагуванню на них може допомогти їм вжити відповідних заходів і зменшити потенційну шкоду. Підтримання прозорої комунікації має важливе значення для збереження довіри та авторитету під час кризових ситуацій. Компанії повинні активно спілкуватися із

зацікавленими сторонами, включаючи співробітників, клієнтів, інвесторів та громадськість, щоб своєчасно інформувати про ситуацію та запевняти їх у постійних зусиллях, спрямованих на розв'язання проблеми. Прозорість сприяє підвищенню підзвітності та демонструє прагнення до добросовісного виходу з кризи.

Ефективне управління кризовими ситуаціями в компаніях, пов'язаними з кримінальними правопорушеннями, вимагає комплексного підходу, що включає планування, співпрацю з правоохоронними органами, забезпечення безпеки та захисту, а також прозору комунікацію [3, с. 8]. Впроваджуючи ці стратегії, організації можуть підвищити свою стійкість, захистити свою репутацію та мінімізувати вплив злочинної діяльності на свою діяльність. Оскільки бізнес-середовище продовжує розвиватися, збереження пильності та готовності до потенційних кризових ситуацій є запорукою стабільного успіху.

У реагуванні на виявлення кримінальних дій є проведення внутрішнього розслідування. Це включає аналіз інформації, збір доказів, встановлення причин та обставин події. Важливо виявити всі аспекти порушення, оцінити його вплив на компанію та розробити стратегію подальших дій. Після внутрішнього розслідування компанія повинна співпрацювати з правоохоронними органами. Це може включати надання поліції або іншим правоохоронним органам доступу до необхідної інформації, сприяння у зборі доказів та надання допомоги в ході слідства. Такий підхід сприяє швидкому вирішенню справи та забезпечує відповідальність осіб, замішаних у злочинних діях. Крім того, компанії повинні приймати необхідні заходи для мінімізації збитків та відновлення репутації. Це може включати призначення кризового менеджера, який керуватиме ситуацією, взаємодію з громадськістю, спілкування зі зацікавленими сторонами та вжиття заходів для запобігання подібним ситуаціям у майбутньому [4, с. 66].

У світлі постійно зростаючої загрози кіберзлочинності та інших форм організованої злочинності, швидке реагування на виявлення кримінальних дій стає невід'ємною частиною стратегії безпеки будь-якої компанії. Лише шляхом ефективного реагування та вжиття необхідних заходів можна зберегти репутацію підприємства та запобігти серйозним фінансовим збиткам.

Внутрішнє спілкування зі співробітниками також відіграє важливу роль у цьому процесі. Працівники компанії мають бути усвідомленими про ситуацію та плани дій, щоб мати можливість відповідно реагувати та підтримувати організацію в умовах кризи. Одним з головних елементів відкритого спілкування є признання помилок і прийняття відповідальності за них. Компанії, які відверто визнають свої недоліки та вживають заходів для їх виправлення, зазвичай мають більшу шанс на підтримку громадськості та відновлення довіри. Тому, важливою складовою прозорості є плани відновлення довіри. Компанії повинні демонструвати свою готовність та здатність відновити стабільність та нормальне функціонування після кризової ситуації.

Перехід до більш інтегрованих та інноваційних підходів стає важливим завданням для правоохоронних органів та владних структур. Однією з ключових складових вдосконалення стратегій управління є використання аналітичних інструментів та передових технологій [5, с. 221]. Застосування аналізу даних дозволяє виявляти тенденції кримінальних правопорушень, ідентифікувати ризики та визначати оптимальні шляхи їх запобігання. Крім того, впровадження сучасних технологій, таких як штучний інтелект і машинне навчання, дозволяє автоматизувати процеси аналізу та прийняття рішень, що сприяє швидшому реагуванню на злочинні події та ефективнішому використанню ресурсів.

Крім технологічних аспектів, важливо також звернути увагу на розвиток стратегій партнерства та співпраці між правоохоронними органами, громадськістю, бізнесом

та іншими зацікавленими сторонами. Взаємодія та обмін інформацією між цими суб'єктами допомагає створити єдину систему відповіді на кримінальні загрози, забезпечуючи більшу ефективність у протидії злочинності та підвищення рівня безпеки громадян. Також необхідно наголосити на значенні важливого підходу до управління кримінальною ситуацією. Замість реагування на випадки злочинності після їх виникнення, важливо передбачати можливі ризики та вчасно вживати заходів для їх запобігання. Це передбачає впровадження стратегій превентивних заходів, включаючи освітні кампанії, підвищення громадської свідомості та залучення молоді до конструктивних дій.

Висновки. Управління кризовими ситуаціями в компаніях у зв'язку з кримінальними правопорушеннями

вимагає ретельної стратегії та вміння діяти ефективно в надзвичайних обставинах. Основні напрямки такої стратегії включають розробку та впровадження ефективних процедур безпеки та контролю, встановлення механізмів реагування на виявлені порушення, співпрацю з правоохоронними органами та експертами з виявлення шахрайства, а також проведення внутрішніх розслідувань та аудитів. Ключовими аспектами успішного управління є оперативність, чіткість в діях, співпраця зі всіма зацікавленими сторонами та збереження репутації компанії в умовах кризових ситуацій. Тільки завдяки цілеспрямованій стратегії та відповідним заходам можна ефективно подолати кризові ситуації, пов'язані з кримінальними правопорушеннями, і запобігти їхньому повторенню в майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний кодекс [Електронний ресурс]: Закон України [прийнято Верховною Радою України від 05.04.2001 № 2341-III]. Редакція від 01.01.2024, підстава – 3513-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/conv#Text>
2. Гой В.В., Васильєв О.В. Антикризове управління корпоративними підприємствами: теоретичні аспекти. Ефективна економіка. 2018. № 8. С. 26–34.
3. Гудзь О.Є. Формування стратегії антикризового управління підприємств. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2019. № 2. С. 4–10.
4. Мостенська Т.Л., Юрій Е.О. Інструменти антикризового управління. Український журнал прикладної економіки. 2019. Т. 4. № 1. С. 64–72.
5. Тюріна Н.М. Антикризове управління: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 448 с.